

УДК 343.98

DOI <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2026-95-193-200>**Правдюк Андрій Леонідович,**

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри адміністративної діяльності

(Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5248-8111>

ПОВАГА ДО ГІДНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ: ВИКЛИКИ, ЦІННОСТІ ТА ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ

У статті досліджується значення поваги до гідності працівників поліції в умовах формування демократичної держави. Особлива увага приділяється проблемам дискредитації, деструктивної критики та ворожості, що впливають на формування довіри до поліції. Розглянуто Проект Закону України від 08.02.2021 р. № 5050 Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців: Проект Закону України від 08.02.2021 р. № 5050 та Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі і гідності громадян та працівників правоохоронних органів: Проект Закону України від 24.02.2021 р. № 5050-І. Розкрито необхідність забезпечення балансу між свободою слова та захистом професійної честі, а також удосконалення правових механізмів для підтримання авторитету поліції та громадської безпеки.

Ключові слова: Національна поліція України, поліцейська діяльність, честь, гідність, захист прав людини.

Постановка проблеми. Повага до людської гідності відображає рівень гуманності та зрілості кожного суспільства. Ефективний захист прав, свобод і законних інтересів людини вважається одним із головних завдань Української держави. Значення цих цінностей зростає у процесі поступового розвитку України як демократичної, соціальної та правової держави, що вимагає модернізації та підвищення ефективності роботи правоохоронних органів, зокрема Національної поліції. У сучасних умовах роль поліції стає особливо важливою, адже саме цей орган виступає гарантом застосування сили для підтримання порядку, захисту громадян, а також державної та приватної власності. Одночасно посилена увага держави до діяльності поліції визначає нові підходи, коли необхідно одночасно забезпечити оперативність реагування і суворе дотримання правових норм. Особливою вагою цей баланс набуває у надзвичайних обставинах воєнного часу, коли ефективність правоохоронної діяльності має поєднуватися з повагою до прав людини.

Безперервна та ефективна робота Національної поліції України є ключовою для захисту основ конституційного ладу, підтримання законності, правопорядку і дотримання прав та свобод людини. Саме від рівня довіри до поліції та результативності її діяльності значною мірою залежить те, наскільки успішно втілюються національні інтереси та зберігається стабільність суспільного розвитку. Державна політика, спрямована на вирішення важливих суспільних питань і задоволення потреб громадян, покликана забезпечити стабільність у різних сферах життя країни. Вона реалізується через уповноважені владні структури, які мають право діяти від імені держави для досягнення спільного блага. Водночас справжня ефективність такої

політики визначається не лише її формальною законністю, а й суспільним визнанням та довірою, тобто легітимністю.

Загалом легітимність поліції значною мірою формується під час першого контакту з громадянином, коли поліцейський демонструє повагу до його прав, адже саме дотримання прав людини є ключовою ознакою демократичного суспільства і проявляється у справедливому розподілі поліцейських послуг, неупередженому застосуванні закону та відсутності дискримінації щодо окремих осіб чи груп. Однак не менш важливим аспектом є взаємна повага, адже для ефективного виконання службових обов'язків поліцейський також має отримувати зворотний зв'язок від суспільства у вигляді визнання й поваги до своєї професійної діяльності. В українському суспільстві образ поліції часто пов'язаний із проблемами корупції, зловживань, недостатньої відповідальності та повідомленнями про порушення прав людини. Нерідко мають місце окремі випадки дискредитації поліцейської служби, що негативно впливають на довіру до інституції загалом. Водночас навіть у складних умовах поліцейські залишаються ключовими захисниками прав і свобод громадян, щоденно виконуючи непросту місію забезпечення громадської безпеки. Відзначаючи наявні виклики, варто підкреслити важливість формування взаємної поваги до працівників поліції, які, ризикуючи власним життям, служать суспільству.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання поваги до гідності працівників поліції під час виконання службових обов'язків завжди привертало увагу як науковців, так і практиків. Значний внесок у дослідження цієї теми зробила Синявська О. [1], яка підкреслює, що працівник поліції як посадова і фізична особа повинен

бути особливо захищеним державою, а дискредитація поліцейського дестабілізує функціонування держави. Шевченко С. І., Шаблистий В. [2] наголошують, що повага до поліцейських має бути не лише під час служби, але й у повсякденному житті. Шурпак С. М. і Макобій Б. М. [3] відзначають, що поліцейський має підтримувати свою честь і компетентність, а у випадку поширення неправдивої інформації захищати репутацію, зокрема через суд та інші інстанції.

Метою статті є комплексний аналіз шляхів забезпечення поваги до гідності працівників поліції України під час виконання ними службових обов'язків.

Виклад основного матеріалу. В сучасних реаліях варто відзначити, що суспільство часто сприймає працівників правоохоронних органів із настороженістю або навіть ворожістю, яка здебільшого є необґрунтованою. Ми переконані, що окремі громадяни, прагнучи власної популярності чи розвитку бізнесу (наприклад, адвокатські об'єднання), навмисно через соціальні мережі ускладнюють виконання поліцейськими їхніх службових обов'язків. Вдаючись до маніпуляцій та використовуючи юридичну необізнаність громадян, вони свідомо закликають своїх підписників ігнорувати законні вимоги поліції, знецінювати честь і гідність правоохоронців, поширюючи безпідставні звинувачення у недостатній підготовці, висувуючи необґрунтовані претензії та акцентуючи лише на власних правах, при цьому повністю нехтуючи своїми обов'язками. В продовження окремі індивіди дозволяють собі так звану дискредитивну критику, зокрема з наукової точки зору така поведінка означає зневажливі або образливі судження про особистість; грубий агресивний осуд, зневага або осміяння справ і вчинків, соціальних спільнот, ідей, цінностей, творів, матеріальних об'єктів, які є важливими для адресата варварського психологічного нападу; риторичні питання, спрямовані на виявлення і демонстрації недоліків. Наприклад, фрази на кшталт «Крім тебе, так погано цю роботу ніхто не міг би зробити», «Ти що, зовсім мізки втратив?», «Тобі не приходить в голову, що це дурість?» є прикладами деструктивної критики, тобто такої критики, яка спрямована не на оптимізацію (поліпшення) діяльності чи поведінки людини, а на її приниження та емоційне руйнування. Також виділяються деструктивні поради – небажані рекомендації та пропозиції щодо зміни позиції, поведінки, світосприйняття тощо; безапеляційні вказівки, накази та інструкції, які не зумовлені соціальними або робочими відносинами. Тут слід нагадати «золоте правило» комунікації: поради є доцільними і цінними тільки в тому випадку, коли про них просять. У всіх інших випадках поради набувають деструктивний характер, як, наприклад, пропозиції, що починаються з фраз: «Я б на твоєму місці ...», «А чому б тобі не ...», «Ти б краще ...» [4, с. 204].

Ми переконані, що деструктивна критика та небажані поради створюють напружену та ворожу атмосферу, що негативно впливає на психологічний стан поліцейського. Це заважає ефективній роботі, знижує мотивацію, ускладнює взаємодію в колективі та може призвести до професійного вигорання.

Лісовенко А., Долінська Л. у своєму дослідженні зазначають, що поняття «ворожість» має кілька визначень: інтенсивна і тривала неприязнь, за якої агресивне ставлення до кого – небудь виявляється як активно й відкрито, так і приховано; бажання, спонукання заподіяти шкоду кому-небудь, кого сприймають як «ворога»; якість особистості індивіда сприймати людей, що нейтрально або доброзичливо до нього налаштовані,

своїми особистими ворогами, особами, що представляють безпосередню загрозу власній безпеці при відсутності об'єктивних на це підстав або в силу колишнього негативного досвіду спілкування з такими людьми [5, с. 33].

Людська гідність є цінністю, яка формувалася протягом століть, починаючи з античних, середньовічних і просвітницьких ідей. Спочатку її часто розглядали як привілей для окремих соціальних груп або осіб з певним походженням. З розвитком концепції природних прав гідність стала розумітися як невід'ємна цінність, що належить кожній людині незалежно від зовнішніх характеристик. Сучасна правова доктрина визнає права людини найвищою цінністю, а обов'язок держави полягає у закріпленні, забезпеченні й захисті цих прав на законодавчому рівні [6, с. 130]. Професор Гранат М. стверджує гідність людини (людська гідність), яка сприймається як суб'єктивне право, визначає становище особи в суспільстві. Це означає, що до кожної особи потрібно ставитися як до вільної, незалежної і спроможної розвиватися. Гідність як індивідуальне право – це незалежні характеристики особи, її психофізичний стан чи поточна життєва ситуація. Гідність у цьому випадку – це своєрідна повага, на яку має право кожна особа [7, с. 63].

Отже, на наш погляд, у сучасних реаліях система взаємин між поліцією та суспільством ґрунтується на різних уявленнях про справедливість. Поліціанти у своїй діяльності керуються законодавчими нормами, конституційними принципами й встановленими процедурами правової системи. Для громадян же найважливішим лишається власний досвід взаємодії з правоохоронцями та відчуття справедливого ставлення.

У статті 297 ЦК України вказано, що кожен має право на повагу до його гідності та честі; у статті 299 ЦК України зазначено, що фізична особа має право на недоторканність своєї ділової репутації. Окрім вищезазначених нормативно-правових актів, під час розгляду справ про захист гідності, честі та ділової репутації фізичної та юридичної особи судді також застосовують, зокрема, закони України «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», інші нормативно-правові акти. Також суди керуються статтею 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», яка вказує на те, що суди повинні застосовувати під час розгляду справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та практику Європейського суду з прав людини як джерело права [8].

Проте нестабільність судової практики у справах щодо захисту честі, гідності та ділової репутації безпосередньо впливає на почуття справедливості людей, які звертаються за захистом своїх прав. Причиною такої ситуації є те, що закон у цій сфері містить багато оціночних і розпливчастих понять, які судді змушені трактувати на власний розсуд. Це, у свою чергу, створює відчуття непередбачуваності та знижує довіру до судової системи з боку кожної людини, яка шукає захисту своєї честі, гідності чи ділової репутації.

Камінський Р. і Паурене Г. виділяють такі ознаки честі: 1) це громадська думка; 2) позитивна думка; 3) думка про особу. Перша ознака честі – громадська думка – означає, що думка має бути сформована в певному середовищі, тобто іншими людьми, і що ці люди повинні належати до соціальної групи не нижче, ніж сама людина. Однак думка, сформована другом чи родичем про певну особу, не може вважатися честю, оскільки це думка лише цієї однієї людини, а не громадськості.

Друга ознака – позитивна думка – означає, що думка, яка формується, має бути позитивною, негативна думка не вважається честю. Третя ознака – думка про особу – означає, що думка має бути сформована про певну особу, а не про групу. Таким чином, честь – це немайнове право особи, яке розуміється як позитивна думка громадськості про певну особу. Вона є вразливою, коли про особу поширюються неправдиві факти, які погіршують її імідж в очах суспільства [9, с. 70].

Нам імпонує позиція Синявської О., яка у своєму дисертаційному дослідженні зазначає, що «працівник поліції є важливою ланкою функціонування системи «держава-суспільство». У зв'язку з цим він як посадова особа та як фізична особа повинен бути особливо захищеним державою, у тому числі мати додаткові соціально-правові засоби захисту, що поширюються і на сферу його приватності, складниками якої є власна честь, гідність та ділова репутація, оскільки дискредитація працівника поліції як представника влади не може не позначатися на авторитеті цих органів загалом, тому посягає на інтереси держави, дестабілізуючи нормальне функціонування останньої» [1].

Відповідно до вимог Закону України «Про Національну поліцію», професійна честь та гідність кожного працівника поліції – це одночасно й моральний вигляд усього особового складу органів та підрозділів НП України, тому не можна залишати без належного реагування на будь-які посягання щодо честі та гідності навіть одного поліцейського. За роботою окремого працівника поліції, його морально-професійними якостями пересічні громадяни оцінюють діяльність усієї поліції, керуючись вимогами Закону України «Про Національну поліцію». У сучасних умовах розвитку соціальних мереж дуже швидко поширюються відеосюжети за участю працівників поліції з проявом неповаги, агресії, а інколи навіть насилля стосовно них [10, с. 63].

Шевченко С.І., Шаблюстий В. наголошують на проблемі проявів неповаги набагато глибша за престиж або імідж, що наразі склався, водночас особливе ставлення до поваги до працівників поліції має бути не лише під час виконання ними службових обов'язків, але й, так би мовити, у не робочий час, оскільки прийняв присягу, поліцейський має завжди керуватися у своїй діяльності тим фактом, що він представник правоохоронних органів, відповідно і до нього має бути завжди шанобливе ставлення зі сторони громадянського суспільства [2].

Науковці Гоцалюк А. А., Столярчук Н. М., Кравцов Ю. С. акцентують увагу на важливості взаємоповаги, яка забезпечує ефективний міжкультурний діалог та включає різноманітні підходи і стратегії для покращення комунікації та взаєморозуміння в міжкультурному контексті. Серед основних принципів можна виділити «почути кожного», відкритість до інших культур, вміння визнавати унікальність та специфічність різних культур, емпатію і культурну чутливість, використання інклюзивної мови, захист прав меншин, соціальну справедливість, розвиток міжкультурної компетентності, впровадження інтеркультурних ініціатив та створення відкритих платформ для діалогу [11].

Вважаємо, що основою етичних принципів поліцейської діяльності має бути саме етика громадянина, яка ставить людську гідність, повагу до прав і свобод особистості у центр професійної поведінки. Незалежно від політичної системи чи особливостей державного режиму, взаємодія між особистими правами та владними повноваженнями залишається визначальною як у наукових дискусіях, так і в реальному житті.

Як зазначають Шурпак С. М. і Макобій Б. М., працівник поліції має постійно підтримувати власну компетентність, професійну честь і гідність. У випадках поширення неправдивої інформації, що принижує його честь, гідність чи ділову репутацію, він повинен вживати заходів для спростування таких відомостей, зокрема через суд. Власною самовідданістю, неупередженістю та сумлінним виконанням службових обов'язків поліцейський сприяє зростанню авторитету Національної поліції та зміцненню довіри громадян [3, с. 142].

На нашу думку, поліцейську діяльність доцільно розглядати як специфічну форму громадянської поведінки, у межах якої поліцейський виступає не лише носієм владних повноважень, а й активним учасником демократичного суспільства. Як зазначає Солнцева Х., правоохоронні органи, спираючись на Конституцію, закони України та міжнародні стандарти, мають забезпечувати громадянам реальну можливість користуватися своїми правами й свободами, водночас не менш важливою є турбота про захист прав самих поліцейських, тому постає питання, наскільки держава дбає про правовий, соціальний, фінансовий та морально-психологічний захист поліцейських і чи справді ці гарантії працюють ефективно в повсякденному житті [12, с. 7].

Результати дослідження юридичної практики свідчать, що кожен орган влади має свої конкретні функції й завдання та діє відповідно до законодавства України. Проте ефективність реалізації правових норм залежить не лише від якості законів і професіоналізму чиновників, а й від впливу суспільства. Зокрема, важливим чинником є рівень поваги громадян до органів влади. Центральні виконавчі органи впроваджують державну політику у своїх сферах, що визначає взаємодію з суспільством у різних правовідносинах [13, с. 224]. Значна когорта науковців звертає увагу на те, що однією з найважливіших якостей поліцейського є комунікативні навички, завдяки яким поліцейські можуть чітко й впевнено передавати інформацію, ефективно взаємодіяти з громадянами та колегами, а також приймати обґрунтовані рішення. Важливою складовою професійної поведінки є ввічливість, що включає толерантність, доброзичливість і уважність, оскільки вона сприяє безпеці самого поліцейського, зменшує ризик конфліктів і зміцнює довіру громадськості [14, с. 242].

Ми поділяємо таку позицію науковців, оскільки сучасна поліцейська діяльність відбувається в умовах постійної невизначеності, кризових ситуацій та численних викликів, спричинених як війною, так і загальною соціальною нестабільністю. За таких обставин від поліцейських очікується не лише психологічна стійкість, а й уміння знаходити у кризах ресурс для власного особистісного й професійного розвитку. Задля підвищення безпеки службової діяльності впроваджуються нові юридичні механізми та технологічні новації, зокрема використання нагрудних камер. Проте на практиці вплив цих інструментів обмежений, адже соціальна взаємодія між поліцією та громадськістю є багатовимірною і часто ускладнюється неочевидною поведінкою громадян які безпідставно ставлять під сумнів законність дій поліцейських, посиляючись на свободу слова й вільне висловлення поглядів. Беззаперечно свобода думки і слова дійсно є однією з основних цінностей демократичного суспільства. Проте не кожен усвідомлює, що межі цієї свободи визначаються не лише особистими бажаннями, а й правами інших людей та обов'язком дотримуватися закону. Нерідко прагнення до абсолютної свободи використовується для уникнення відповідальності за власні

дії, водночас держава і її органи, зокрема поліція, мають виняткове право застосовувати примус, щоб гарантувати виконання законів та забезпечувати громадський порядок, оберігаючи права й безпеку усіх громадян.

Нам імponує дослідження Єпішко І.С., яка зазначає, що кожна людина має своє «внутрішнє» відношення до поліцейського, як представника владних повноважень та не завжди відноситься до останнього з повагою. Так, як рівень культури окремих громадян ще недостатній, останні, щоб уникнути «утисків поліцейського реагування» принижують честь та гідність працівників. Дослідниця звертає увагу на те, що через надмірне професійне навантаження поліцейські часто не лише не захищають власну честь і гідність, а й інколи навіть не помічають тих, хто намагається їх принизити. Багатьом бракує внутрішньої поваги до себе, вони схильні знецінювати такі випадки або просто не мають часу та знань для підготовки скарг чи позовів, адже повністю поглинені службовими обов'язками. Поширення неправдивої інформації про особу можливе як через медіа, так і у письмовій чи усній формі. Однак сьогодні існує чіткий механізм спростування лише для інформації, поширеної в засобах масової інформації, тоді як для інших випадків подібної процедури немає. Це суттєво ускладнює поліцейським можливість захистити свою репутацію й відстояти власну гідність [15].

У Верховній Раді України зареєстровані проекти Законів України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців» від 08.02.2021 р. № 5050 [16] та «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі і гідності громадян та працівників правоохоронних органів» від 24.02.2021 р. № 5050-1 [17]. Проектом № 5050 передбачалося внести зміни до статті 185 КУпАП, доповнивши її визначенням «образа честі та гідності працівника Національної поліції України, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця», під якою розуміють умисні, публічні дії, що ображають честь і гідність у непристойній формі, а також осквернення однострою. Водночас у законопроекті № 5050-1 пропонується встановити адміністративну відповідальність за образу поліцейських, працівників Державної прикордонної служби України під час виконання службових обов'язків, а також членів громадських формувань, які залучаються до охорони громадського порядку і державного кордону [17].

Співак М. повністю погоджується з авторами законопроекту щодо доцільності та нагальності внесення змін до статей 173 і 185 КУпАП. Особливо актуальним є підвищення розміру штрафу для правопорушень, скоєних групою осіб або особою, яку вже було притягнуто до адміністративної відповідальності протягом року за аналогічне порушення, а також упровадження відповідальності за образу поліцейського. Узагальнення матеріалів адміністративних проваджень дозволило виявити певні тенденції у правозастосовній практиці щодо цих статей. Зокрема, існують законодавчі прогалини, які стосуються як об'єктивної, так і суб'єктивної сторін правопорушення за ст. 173 КУпАП. Тут важливим є прямий умисел дій, а також те, що визначення «громадське місце» має ключове значення і не повинне замінюватися поняттям «публічна нецензурна лайка в громадських місцях», адже сама по собі нецензурна лайка в громадському місці вже є публічною за своєю суттю. Що стосується

ст. 185 КУпАП, автор пропонує доповнити її формулюванням «або їх образа у будь-якій формі», оскільки на сьогодні у статті не конкретизовано можливі форми образи поліцейського. Така зміна, на думку Співак М., дозволить суттєво підвищити ефективність судової практики та забезпечити реальний захист честі й гідності працівників поліції [18]. Дослідниці Атаманчук Н. та Чайка В. акцентують увагу на необхідності уточнення окремих питань, зокрема, важливим є чітке визначення таких термінів, як «образа» і «публічна образа», які вживаються у запропонованому проекті Закону. Відсутність чітких дефініцій цих понять в українському законодавстві та в самому законопроекті може призвести до труднощів при застосуванні відповідальності за такі дії. Варто зазначити, що ці законопроекти є актуальними, вчасними і дійсно потрібними для забезпечення захисту честі й гідності працівників Національної поліції під час їхньої служби з охорони громадського порядку. Водночас вони потребують доопрацювання, зокрема щодо вдосконалення та унормування понятійного апарату. Адже цінність особистих немайнових прав полягає не лише у їх можливості бути реалізованими, а й у належному правовому захисті та ефективній охороні з боку держави [19]. Алієва К.М. відзначає, що обидва законопроекти передбачають запровадження адміністративної відповідальності за умисні публічні дії, які принижують честь і гідність працівника Національної поліції під час виконання ним службових обов'язків. Водночас вона наголошує, що посягання на честь і гідність працівників правоохоронних органів часто супроводжуються іншими діями, які підвищують суспільну небезпеку таких проявів і потребують встановлення кримінальної відповідальності. На її думку, якщо публічна образа честі та гідності поліцейського чи іншого працівника правоохоронного органу під час служби не супроводжується іншими кримінальними правопорушеннями, які спрямовані проти нього, доцільно обмежитися адміністративною відповідальністю. Натомість у випадках опору працівнику варто передбачити відповідальність у ч. 3 ст. 342 КК України, а при погрозах вбивством, насильством або пошкодженням майна щодо правоохоронців – у ч. 2 ст. 345 КК України. Водночас пропонується змінити нумерацію чинних частин 2, 3 та 4 ст. 345 КК України на 3, 4 та 5 відповідно [20].

Сенчук І у своєму дослідженні акцентує увагу на тому, що з розвитком телекомунікаційних технологій та доступністю відеоапаратури в Інтернеті все частіше з'являються матеріали, де під виглядом активної громадськості окремі особи навмисно провокують поліцейських на конфлікти, намагаються вивести їх із рівноваги, перешкоджають виконанню службових обов'язків і навіть самовільно здійснюють контроль за їх діяльністю. Результатом таких дій стають відео, які дискредитують не лише окремих поліцейських, а й поліцію загалом. Автор підкреслює, що наразі невідомо жодного випадку притягнення таких осіб до відповідальності за свідомі провокації чи напади, зокрема навіть у стінах підрозділів поліції. Особливо тривожним на його думку, і ми підтримуємо такі застереги, що ці відео активно розміщуються на платформах на кшталт YouTube, і їх власники отримують суттєвий прибуток від переглядів та реклами, фактично перетворюючи дискредитацію поліції на прибуткову медіаіндустрію. Аналіз показує, що відповідальність за правопорушення щодо поліцейських малоефективна через низькі санкції та широкий вибір альтернативних покарань. Злісна непокора карається здебільшого невеликими штрафами (136–255 грн), тому

окремі особи свідомо порушують закон. Відтак правові гарантії для поліцейських залишаються переважно декларативними й не забезпечують належної превенції [21].

Слід зауважити, що у суспільства виникає хибне уявлення, що ігнорування законних вимог або порушення закону може бути виправданим чи ефективним способом досягнення певної мети. Водночас громадяни не повинні сприймати злочинні дії як норму, а правові санкції як такі, що не мають реальної сили чи значення.

Попова С.О. вказує, що у сучасному світі головним пріоритетом є захист прав і свобод людини, що зобов'язує державу ефективно відновлювати порушені права і запобігати їх порушенням. Органи публічної влади, зокрема правоохоронні органи, виступають гарантом правопорядку та захисту громадян. Водночас до поліцейських висуваються не лише професійні, а й високі особистісні вимоги. Часто під час притягнення до відповідальності люди забувають, що перед ними представник органу правопорядку, і завдають поліцейським моральної шкоди, вважаючи такі дії виправданими. Науковиця зазначає, що право на компенсацію моральної шкоди за порушення честі чи гідності в реальності для правоохоронців здійснюється інакше, адже їх прирівнюють до публічних осіб, що виправдовує підвищений нагляд і критику з боку суспільства. Це викликає суперечності, оскільки поліцейські під час служби стикаються з додатковими ризиками. Неможливість повноцінного захисту їхніх прав зменшує превентивний ефект відповідальності й негативно впливає на репутацію як самих працівників, так і всієї держави. Загалом вона підтримує впровадження окремого нормативного акта, який би регламентував права поліцейських та забезпечив баланс між свободою слова громадян і важливістю служби правоохоронців [22].

Україна прийняла низку нормативно-правових актів, що відповідають європейським стандартам захисту прав і свобод громадян, але ефективний захист цих прав залежить не лише від наявності прогресивного законодавства, а й від його впровадження та забезпечення виконання, оскільки ефективності можна досягти лише за умов високої правової культури не лише серед державних службовців, а й серед усіх громадян, оскільки європейська інтеграція – це також інший менталітет, відмінний від радянського. Наша держава повинна відповідати новим світоглядним стандартам, таким як відповідальність, повага один до одного, прав та гідності.

Дослідження законодавства провідних країн Європейського Союзу, зокрема Німеччини, показує, що відповідальність за образу поліцейського не виділяється окремо. Поліцейський розглядається передусім як звичайний громадянин, права якого захищені загальним законодавством про захист честі та гідності. Образа будь-якої особи, включаючи поліцейського, може каратися позбавленням волі на строк до одного року або грошовим штрафом. Випадки, коли образливі дії відбуваються публічно, під час зборів, шляхом розповсюдження інформації чи через фізичний вплив (наприклад, штовхання, плюкати або непристойні жести), тягнуть за собою більш суворе покарання – до двох років позбавлення волі або відповідний штраф [23].

Слова, жести, погрози, письмові висловлювання чи зображення будь-якого роду, що не оприлюднені, або надсилання будь-яких предметів, адресовані особі, якій доручено виконання державних службових обов'язків, медичному працівнику або співробітнику медичного закладу, медичного центру, групової практики, пологового центру, приватної практики медичного працівника,

аптеки, постачальника медичної допомоги вдома, медико-біологічної лабораторії або соціального чи медико-соціального закладу чи служби, є образою, що карається штрафом у розмірі 7 500 євро та громадськими роботами, як визначено у статті 131-8, під час або у зв'язку з виконанням ними своїх обов'язків, та такого характеру, що підриває їхню гідність або повагу до посади, яку вони обіймають [24].

Без детального аналізу європейської практики щодо відповідальності за образу представників державної влади, слід погодитися з висновками дослідниці Маєсвої О. бути європейцем означає не лише впроваджувати законодавчі зміни, а й сумлінно дотримуватися прийнятих норм у повсякденному житті. Важливо також пам'ятати, що рівність прав обов'язково має супроводжуватися рівномірною відповідальністю й виконанням обов'язків, як з боку громадян, так і з боку представників влади. Сьогодні Україна, в умовах повномасштабного вторгнення, неухильно докладає зусиль для реформування правової системи з метою створення такої соціальної, демократичної та правової держави, яка може стати частиною ЄС. Загальновідомо, що практична реалізація прав людини є головним критерієм оцінки рівня демократичного розвитку будь-якої держави та суспільства в цілому, тому необхідно реформувати правову систему, необхідно запровадити законодавче регулювання діяльності правоохоронних органів, життєво важливо вдосконалити механізми захисту прав людини, спираючись на досвід цивілізованих держав [25]. Варто зазначити, що багато гарантій професійної діяльності поліцейських залишаються лише на папері, а судова практика не сприяє підвищенню авторитету поліції. Верховний Суд погоджується з міжнародними стандартами, які визначають, що публічні особи, включаючи політичних діячів і посадовців, повинні бути готові до підвищеної уваги і критики з боку суспільства та медіа, оскільки вони свідомо обирають працювати на публічних посадах і впливати на громадське життя [26].

Німецький соціальний психолог, психоаналітик і філософ Еріх Фромм розрізняє дві форми влади, які він називає «бути владою» та «мати владу». На наше переконання в умовах сьогодення це питання для національної поліції відкрите бути чи мати? Беззаперечно, що працівник поліції повинен неухильно дотримуватись службової дисципліни та залишатися стриманим навіть у ситуаціях, коли емоційні прояви громадян переходять у відверті образи честі та гідності, водночас ми переконані, що має існувати чітка межа емоційної поведінки, і саме відповідальність повинна стати тією лінією, яка відділяє допустимі прояви від неприпустимих.

Висновки. Повага до честі, гідності та репутації працівників поліції є основою довіри в суспільстві, де кожна людина має почуватися захищеною. Негативне ставлення до поліцейських часто виникає через непорозуміння, стереотипи чи маніпуляції у соціальних мережах, але важливо пам'ятати, що поліцейський це людина, яка щодня працює задля нашої безпеки. Захищаючи права громадян, держава повинна також дбати про тих, хто ці права оберігає, забезпечуючи їм гідний правовий захист. Законодавство має знаходити баланс між свободою слова і захистом гідності правоохоронців, адже повага до поліції означає повагу до спокою і порядку у нашому житті. Аналіз законопроектів № 5050 та № 5050-1, зареєстрованих у Верховній Раді України, свідчить про спрямованість цих ініціатив на посилення захисту честі та гідності працівників Національної поліції, членів громадських формувань і військовослужбовців шляхом внесення

змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення. Ініціативи передбачають запровадження адміністративної відповідальності за образу правоохоронців під час виконання ними службових обов'язків, а також уточнення важливих термінів і підвищення санкцій для осіб, які вчиняють повторні або групові правопорушення. Ми підтримуємо ці законодавчі зміни, оскільки вони є необхідними для забезпечення реального правового захисту поліцейських. Однак одночасно варто врахувати, що чинні законопроекти містять нечіткі визначення понять «образу» та «публічна образа», що може спричинити правову невизначеність та ускладнити застосування відповідальності на практиці. Недостатній рівень штрафних санкцій і наявність альтернативних покарань

послаблюють превентивну функцію відповідальності за такі правопорушення, крім того, зростає загроза свідомих провокацій і дискредитації поліції у медійному просторі, які залишаються без належного реагування. Загалом, запропоновані законодавчі зміни відкривають можливості для підвищення рівня правового захисту працівників поліції та членів громадських формувань. Для досягнення ефективності слід вдосконалити термінологію, підвищити санкції та чітко розмежувати адміністративну і кримінальну відповідальність залежно від характеру вчиненого діяння. Саме комплексний підхід до вирішення цих питань сприятиме зростанню довіри до поліції, розвитку правової культури та зміцненню принципу законності в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Синявська О.Ю. Засоби забезпечення службової дисципліни в органах внутрішніх справ України (організаційно-правові питання): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право». Харків, 2001. 19 с.
2. Шевченко С.І., Шаблюстий В.В. Нормативно-правове забезпечення права працівників правоохоронних органів на повагу до їхньої діяльності під час виконання службових обов'язків. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей*. 2023. Вип. 63. С. 106–115. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.63.1.106-1.115>
3. Шурпак С. М., Макобій Б. М. *Професійна честь та гідність працівника поліції*. Південноукраїнський правничий часопис. 2017. № 3. С. 141–144.
4. Богуславська О. Г. Психологічний вплив та засоби протидії небажаному впливу: практичні аспекти. *Гуманітарний вісник ЗДА*. 2016. № 67. С. 203–213.
5. Лісовенко А., Долінська Л. Специфіка ворожості й агресивності осіб, схильних до переживання заздрощів за різним типом. *Юридична психологія*. 2020. № 1(26). С. 31–39. DOI: <https://doi.org/10.33270/03202601.31>
6. Орловський О. Я., Боднарчук М. І. Людська гідність як фундаментальна цінність та першооснова соціальних прав. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2021. Вип. 67. С. 129–133. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.26>
7. Гранат М. Значення гідності людини у конституційному праві. *Український часопис конституційного права*. 2016. № 1. С. 59–65
8. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Ogliad_KCS.pdf
9. Kaminskaitė R., Paurienė G. Violation of the honour and dignity of a police officer: prevalence of the phenomenon and its ethical aspects. *Public Security and Public Order*. 2021. № 28. Рр. 67–77. DOI: 10.13165/PSPO-21-28-08
10. Батечко А. Захист честі та гідності працівників національної поліції України. *Правовий часопис Донбасу*. 2021. № 3 (76) С. 62–68. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2021-76-3-62-68>
11. Гоцалюк А. А., Столярчук Н. М., Кравцов Ю. С. Інтеркультурна толерантність та взаємна повага як ключові цінності культурного діалогу. *Філософія та управління*. 2025. № 4(8). С. 1–7. DOI: 10.70651/3041-248X/2025.4.08
12. Солнцева Х. Адміністративно-правовий захист прав поліцейського в Україні. *Krakowskie Studia Malopolskie*. 2021. Вип. 4 (32). С. 7–24.
13. Певко С. Г. Квінтесенція протекції честі та гідності працівника Національної поліції. *Право і безпека*. 2023. № 1 (88). С. 224–235. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2023.1.20>
14. Пряхіна Н., Когут Я., Жидецький Ю. Професійно важливі якості сучасного поліцейського. *Габітус*. 2022. Вип. 39. С. 239–242. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.39.43>
15. Єпішко І.С. Захист честі і гідності поліцейського як правова проблема. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. Харків, 2017. С. 207–209.
16. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців: Проект Закону України від 08.02.2021 р. № 5050 / Верховна Рада України. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71060 (дата звернення 15.07.2026)
17. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі і гідності громадян та працівників правоохоронних органів: Проект Закону України від 24.02.2021 р. № 5050-1 / Верховна Рада України. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71217 (дата звернення 15.07.2026)
18. Співак М. Щодо захисту честі і гідності громадян та працівників правоохоронних органів: посилення адміністративної відповідальності. *Адміністративне право і процес*. 2022. № 1 (36). С. 47–61 DOI: <https://doi.org/10.17721/2227-796X.2022.1.04>
19. Атаманчук Н. І., Чайка В. В. Відповідальність за образу поліцейського: зарубіжний досвід та можливості для України. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2022. Вип. 4(2). С. 3–6. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-2-4-1>
20. Алієва К.М. Юридична відповідальність за образу честі і гідності працівника Національної поліції в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми превентивної діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару* (м. Дніпро, 27 квіт. 2022 р.). Дніпро: ДДУВС, 2022. С. 7–8.
21. Сенчук І. І. Гарантії професійної діяльності поліцейських в сучасних умовах. *Форум права: електрон. наук. фахове вид.* 2018. № 3. С. 88–95. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1405638>

22. Попова С. О. Відшкодування моральної шкоди за порушення особистих немайнових прав поліцейського : проблеми правозастосування. *Право і безпека*. 2023. № 2 (89). С. 98–110. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2023.2.09>
23. Strafgesetzbuch (StGB) URL: https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_185.html (дата звернення 15.07.2026)
24. Веб-сайт Légifrance: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000051876371?_cf_chl_f_tk=vnPNbeHmse2m6iA0B_MMkN8sj6PGV8UQBOANQzASaEk-1784066682-1.0.1.1-.LfMmHzhitSzm1TD0qvUskaYL3pDpHQSPByrHNigkW8 (дата звернення 15.07.2026)
25. Макеєва О. Права людини в системі базових європейських цінностей. *Юридичний вісник*. 2022. Вип. 2 (63). С. 48–55. DOI: [10.18372/2307-9061.63.16709](https://doi.org/10.18372/2307-9061.63.16709)
26. Рішення Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 08.09.2021 : справа № 757/36628/16-ц, провадження № 61-19309св20 //Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reestr.court.gov.ua/Review/9957508>

References

1. Syniavska, O.Iu. (2001). *Zasoby zabezpechennia sluzhbovoi dystsypliny v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrainy* (organizational and legal issues)]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kharkiv, 19 s. [in Ukrainian].
2. Shevchenko, S.I., & Shablysty, V.V. (2023). Normatyvno-pravove zabezpechennia prava pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv na povahu do yiknoi diialnosti pid chas vykonannya sluzhbovykh oboviazkiv [Regulatory and legal support for the right of law enforcement officers to respect for their activities while performing their official duties]. *Aktualni problemy vdoshkonalennia chynnoho zakonodavstva Ukrainy: Zbirnyk naukovykh statei*, 63, 106–115. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.63.1.106-1.115> [in Ukrainian].
3. Shurpak, S. M., & Makobii, B. M. (2017). Profesiina chest ta hidnist pratsivnyka politsii [Professional honor and dignity of a police officer]. *Pivdennoukrainskyi pravnychyi chasopys*, 3, 141–144. [in Ukrainian].
4. Bohuslavsk, O. H. (2016). Psykholohichniy vplyv ta zasoby protydii nebazhanomu vplyvu: praktychni aspekty [Psychological influence and means of counteracting undesirable influence: practical aspects]. *Humanitarnyi visnyk ZDIA*, 67, 203–213 [in Ukrainian].
5. Lisovenko, A., & Dolinska, L. (2020). Spetsyfika vorozhosti y ahresyvnosti osib, skhylnykh do perezhyvannia zazdroshchiv za riznym typom [Specificity of hostility and aggressiveness of individuals prone to experiencing different types of envy]. *Yurydychna psykholohiia*, 1(26), 31–39. DOI: <https://doi.org/10.33270/03202601.31> [in Ukrainian].
6. Orlovskiy, O. Ya., & Bodnaruk, M. I. (2021). Liudska hidnist yak fundamentalna tsinnist ta pershoosnova sotsialnykh prav [Human dignity as a fundamental value and the basis of social rights]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya PRAVO*, 67, 129–133. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.26> [in Ukrainian].
7. Hranat, M. (2016). Znachennia hidnosti liudyny u konstytutsiinomu pravi [The meaning of human dignity in constitutional law]. *Ukrainskyi chasopys konstytutsiinoho prava*, 1, 59–65 [in Ukrainian].
8. Ohliad sudovoi praktyky Kasatsiinoho tsyvilnoho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu [Review of the case law of the Civil Court of Cassation within the Supreme Court] URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Ogliad_KCS.pdf [in Ukrainian].
9. Kaminskaitė, R., & Paurienė, G. (2021). Violation of the honour and dignity of a police officer: prevalence of the phenomenon and its ethical aspects. *Public Security and Public Order*, 28, 67–77. DOI: [10.13165/PSPO-21-28-08](https://doi.org/10.13165/PSPO-21-28-08) [in English].
10. Batechko, A. (2021). Zakhyst chesti ta hidnosti pratsivnykiv natsionalnoi politsii Ukrainy [Protection of the honor and dignity of employees of the National Police of Ukraine]. *Pravovy chasopys Donbasu*, 3 (76), 62–68. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2021-76-3-62-68> [in Ukrainian].
11. Hotsaliuk, A. A., Stoliarchuk, N. M., & Kravtsov, Yu. S. (2025). Interkultura tolerantnist ta vzaiemna povaha yak kliuchovi tsinnosti kulturnoho dialohu [Intercultural tolerance and mutual respect as key values of cultural dialogue]. *Filosofia ta upravlinnia*, 4(8), 1–7. DOI: [10.70651/3041-248X/2025.4.08](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.4.08) [in Ukrainian].
12. Solntseva, Kh. (2021). Administratyvno-pravovy zakhyt prav politseiskoho v Ukraini [Administrative and legal protection of the rights of a police officer in Ukraine]. *Krakowskie Studia Małopolskie*, 4 (32), 7–24. [in Ukrainian].
13. Pevko, S. H. (2023). Kvintesentsiia protektsii chesti ta hidnosti pratsivnyka Natsionalnoi politsii [The quintessence of protecting the honor and dignity of a National Police officer]. *Pravo i bezpeka*, 1 (88), 224–235. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2023.1.20> [in Ukrainian].
14. Priakhina, N. O., Kohut, Ya. M., & Zhydetskyi, Yu. Ts. (2022). Profesiino vazhlyvi yakosti suchasnoho politseiskoho [Professionally important qualities of a modern police officer]. *Habitus*, 39, 239–243. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.39.43> [in Ukrainian].
15. Yepishko, I.S. (2017). Zakhyst chesti i hidnosti politseiskoho yak pravova problema [Protection of the honor and dignity of a police officer as a legal problem]. *Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnoho ta sotsialnoho rozvytku derzhavy*. Kharkiv, S. 207–209 [in Ukrainian].
16. Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia shchodo zakhystu chesti ta hidnosti pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy, chleniv hromadskykh formuvan z okhorony hromadskoho poriadku i derzhavnoho kordonu ta viiskovosluzhbovtiv: Proekt Zakonu Ukrainy vid 08.02.2021 r. № 5050 / Verkhovna Rada Ukrainy [On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses regarding the Protection of Honor and Dignity of Employees of the National Police of Ukraine, Members of Public Formations for the Protection of Public Order and the State Border, and Military Personnel: Draft Law of Ukraine dated 08.02.2021 №. 5050 / Verkhovna Rada of Ukraine] (accessed: 15.07.2026) [in Ukrainian].
17. Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia shchodo zakhystu chesti i hidnosti hromadian ta pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv: Proekt Zakonu Ukrainy vid 24.02.2021 r. № 5050-1 / Verkhovna Rada Ukrainy. [On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses Regarding the Protection of Honor and Dignity of Citizens and Law Enforcement Officers: Draft Law of Ukraine dated February 24, 2021 №. 5050-1 / Verkhovna Rada of Ukraine] URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71217 (accessed: 15.07.2026) [in Ukrainian].

18. Spivak, M. (2022). Shchodo zakhystu chesti i hidnosti hromadian ta pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv: posylennia administrativnoi vidpovidalnosti [Regarding the protection of the honor and dignity of citizens and law enforcement officers: strengthening administrative liability]. *Administrativne pravo i protses*, 1 (36), 47–61. DOI: <https://doi.org/10.17721/2227-796X.2022.1.04> [in Ukrainian].
19. Atamanchuk, N. I., & Chaika, V. V. (2022). Vidpovidalnist za obrazu politseiskoho: zarubizhnyi dosvid ta mozhlyvosti dlia Ukrainy [Responsibility for the insult of a police officer: foreign experience and opportunities for Ukraine]. *Ukrainska politseistyka: teoriia, zakonodavstvo, praktyka*, 4(2), 3–6. <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-2-4-1> [in Ukrainian].
20. Aliieva, K.M. (2022). Yurydychna vidpovidalnist za obrazu chesti i hidnosti pratsivnyka Natsionalnoi politsii v umovakh voiennoho stanu [Legal liability for insulting the honor and dignity of an employee of the National Police under martial law]. *Aktualni problemy preventyvnoi diialnosti Natsionalnoi politsii v umovakh voiennoho stanu : materialy Vseukr. nauk.-prakt. seminaru* (m. Dnipro, 27 kvit. 2022 r.). Dnipro: DDUVS, S. 7–8 [in Ukrainian].
21. Senchuk, I.I. (2018). Harantii profesiinoi diialnosti politseiskyykh v suchasnykh umovakh [Guarantees of professional activity of police officers in modern conditions]. *Forum prava*, 3, 88–95. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1405638> [in Ukrainian].
22. Popova, S. O. (2023). Vidshkoduvannia moralnoi shkody za porushennia osobystykh nemainovykh prav politseiskoho : problemy pravozastosuvannia [Compensation for moral damage for violation of the personal non-property rights of a police officer: problems of law enforcement]. *Pravo i bezpeka*, 2 (89), 98–110. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2023.2.09> [in Ukrainian].
23. Strafgesetzbuch (StGB) URL: https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_185.html (accessed: 15.07.2026) [in German].
24. Veb-sait. Légifrance: <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article> (accessed: 15.07.2026) [in French].
25. Makeieva, O. (2022). Prava liudyny v systemi bazovykh yevropeiskyykh tsinnosti [Human rights in the system of basic European values]. *Yurydychnyi visnyk*, 2 (63), 48–55. DOI: 10.18372/2307-9061.63.16709 [in Ukrainian].
26. Rishennia Verkhovnoho Sudu u skladi kolehii suddiv Druhoi sudovoi palaty Kasatsiinoho tsyvilnoho sudu vid 08.09.2021: sprava № 757/36628/16-ts, provadzhennia № 61-19309sv20 //Iedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. [Decision of the Supreme Court of the Second Judicial Chamber of the Civil Court of Cassation dated 08.09.2021: case No. 757/36628/16-ts, proceedings №. 61-19309sv20 // Unified State Register of Judicial Decisions.] URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/9957508>

Pravdiuk Andriy,

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Administrative Activity
(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5248-8111>

RESPECT FOR THE DIGNITY OF POLICE OFFICERS: CHALLENGES, VALUES AND LEGAL PROTECTION MECHANISMS

The article reveals the importance of respect for the dignity of police officers in the context of the transformation of Ukrainian society, the development of democratic values, and the development of a state governed by the rule of law. The Draft Law of Ukraine dated 08.02.2021 № 5050 On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses for the Protection of the Honor and Dignity of Employees of the National Police of Ukraine, Members of Public Formations for the Protection of Public Order and the State Border, and Military Personnel is considered: Draft Law of Ukraine dated 08.02.2021 № 5050 and On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses for the Protection of the Honor and Dignity of Citizens and Law Enforcement Officers: Draft Law of Ukraine dated 24.02.2021 № 5050-1. The relationship between the level of trust in the police and the effectiveness of ensuring human rights and freedoms is analyzed. Considerable attention is paid to the challenges facing police officers: discreditation, destructive criticism, the spread of negative stereotypes and insufficient legal protection. It is emphasized that the protection of the honor, dignity and business reputation of a police officer is not only a personal right, but also an important social factor, since the stability of the state and the safety of citizens depend on the authority of the police. Legal mechanisms aimed at ensuring respect for police officers are studied, in particular, amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses, which provide for liability for insulting or discrediting police officers. The issue of the balance between freedom of speech and the need to protect the professional honor of employees is separately considered, as well as international standards that define the limits of public criticism of public figures. The influence of social networks and mass media on the formation of public opinion about the police is determined, the reasons for the growth of aggression, hostility and the spread of destructive criticism against law enforcement officers are analyzed. At the same time, the importance of mutual respect between society and the police is emphasized, since only under such a dialogue is effective law enforcement, respect for human rights and the preservation of democratic principles possible. The conclusion is made that a comprehensive approach is needed to protect the dignity of police officers, improve legislation and legal protection mechanisms, as well as increase the culture of communication and mutual understanding between the police, the state and citizens.

Key words: National Police of Ukraine, police activity, reform of law enforcement agencies, protection of human rights, community.

Дата першого надходження статті до видання: 16.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.10.2026